Verohallinto
PL 325
00052 VERO

Lausunto

EDUSKUNTA
Liikenne- ja viestintävaliokunta

5.11.2018

Viite / Diaarinumero
HE 86/2018 vp

Taksamittarisääntely Verohallinnon näkökulmasta

Hallituksen esityksessä HE 86/2018 vp ehdotetaan muutettavaksi ajoneuvolakia ja mittauslaitelakia taksamittarisääntelyä koskevin osin. Taksamittarien osalta ehdotetaan siirtymistä järjestelyyn, jossa mittauslaitedirektiivin mukainen taksamittarivaatimus rajataan koskemaan selkeästi vain sellaisia kuljetuksia, joissa matkustajan on vaikea arvioida matkan hintaa ennen matkan alkamista.

Verohallinnon kokemuksia taksitoimialan valvonnasta:

- Verohallinnossa toteutettiin vuosina 2016 - 2017 taksialan verovalvontaprojekti. Valtaosan alan toimijoista voidaan tämän projektin perusteella arvioida toimineen oikein eli ilmoittaneen tulonsa oikeamääräisenä. Projektissa kuitenkin havaittiin, ettei taksamittaritietoja saatettu kaikissa tapauksissa verotuksen perusteeksi, vaan tuloutukset tehtiin rinnakkaisen seurannan perusteella. Tämä on ollut osaltaan aiheuttamassa veromenetyksiä yhteiskunnalle.
- Projektin kuluessa tehtyjen havaintojen mukaan toimialan veroriskit kytkeytyivät merkittävässä määrin käteistulojen salaamiseen. Liiketoimintamallien kehittyessä käteinen rahaliikenne vähentyy. Tämä heikentää osaltaan veronvälttämismahdollisuuksia.
- Taksitoimialan valvontaprojektissa havaittiin lisäksi, että taksiauton alhainen kilometrikohtainen tuotto korreloi merkittävästi veroriskisyyden kanssa. Verovalvonnan näkökulmasta on ongelmallista, ettei taksikäytössä olevien ajoneuvojen kokonaisajokilometrimääristä saada enää luotettavaa vertailutietoa.

Verohallinnon on tarkoitus toteuttaa verovuoden 2018 osalta taksitoimialan tehostettua seurantaa. Seurannassa kiinnitetään huomio taksiyrittäjien maksukäyttäytymiseen sekä alalla jo aiemmin toimineiden että sinne 1.7.2018 tapahtuneen lakimuutoksen jälkeen siirtyneiden toimijoiden osalta.

Verohallinnon näkökulmasta taksilupamenettely on positiivinen asia, sillä tällä tavoin väärintoimijoita voidaan estää pääsemään markkinalle.

Verohallinnon huomioita taksamittareihin ja niiden tuottamaan tietosisältöön liittyen:

- Taksamittareiden tuottamien tilaus- ja maksuvälitystietojen tulisi siirtyä automaatiossa Verohallinnon tietokantoihin. Vaihtoehtoina ovat vuosikohtaiset yhteenvetotiedot tai tapahtumakohtainen tietosisältö. Tapahtumakohtaisen tietosisällön tallentaminen liittyisi tyyppihyväksyttyjen kassalaitteiden käyttöönottoon.
- Vuosikohtaisten yhteenvetotietojen osalta haasteeksi muodostuisi järjestelmien keräämien tietojen hajanaisuus sekä se ettei Verohallinto pystyisi arvioimaan tietojen luotettavuutta.
- Ruotsissa käytössä oleva Redovisningscentraler för Taxitrafik -malli mahdollistaa veroviranomaisen yksityiskohtaisen tiedonsaannin verovelvolliskohtaisesti. Verohallinnon näkökulmasta tällainen malli ei olisi Suomessa riittävä, vaan tiedot tulisi saada tarvittaessa massavertailutietoina.
- Tietojen hallinnointi voi olla toteutettu ulkomailla sijaitsevan järjestelmän tai palvelimen kautta. Varsinkin tapahtumakohtaisen tiedon hankinta voi näissä tilanteissa olla hankalaa tai jopa mahdotonta. Yhteisötason sääntely on mitä todennäköisimmin kehittymässä tältä osin.

Toimialalla tapahtuneiden muutosten myötä veroriskit voivat ilmetä jatkossa eri tavoin kuin aiemmin. Eräänä riskiosa-alueena voidaan nähdä taksamittarijärjestelmien sisällä tapahtuvien oikaisujen ja muokkausten hyödyntämisen vilpillisessä tarkoituksessa. Tällaiset perusteettomat oikaisut eivät tulisi näkyviin järjestelmistä tuotettavissa vuosikohtaisissa yhteenvetolaskelmissa.

Kiinteähintaiset kyydit voivat lisätä osaltaan taksamittarin käyttämättömyyttä ja siten harmaata taloutta, koska tällöin asiakkaalla ei ole vastaavaa tarvetta taksamittaritiedon hyödyntämiseen kuin muuttuvahintaisten kyytien kohdalla.

Kuitinantovelvoitteen näkökulmasta sovelluspohjainen järjestelmä toimii systemaattisesti silloin kun sitä käytetään. Järjestelmä mahdollistaa velvoitteen hoitamisen sujuvasti sekä yrittäjän että asiakkaan näkökulmasta. Olisi tärkeää, että kuitit täyttäisivät kaikissa tapauksissa vähintään lainsäädännön minimivaateet esimerkiksi tuote- ja arvonlisäveroerittelyjen osalta. Tällä hetkellä kaikkien toimijoiden tarjoamat kuitin eivät näitä edellytyksiä täytä.

Onni Kulla
Prosessivastaava